

Apurahansaajien eläkejärjestelmän rahoitus

Vakuutusiltapäivä 17.5.2024, Henri Virtanen

Hei, kuka puhuu...

Henri Virtanen

riskienhallintapäällikkö,
matemaatikko, FT

Maatalousyrittäjien eläkelaitos

henri.virtanen@mela.fi

+358 29 435 2424

Työura lyhyesti:

- Assistentti, TY (1999-2008)
- Yhteyspäällikkö, Mela (2008-2010)
- Tiiminvetäjä, Mela (2011-2013)
- Matemaatikko, Mela (2013-)
- Riskienhallintapäällikkö, Mela (2020-)

Viljelijä

Kalastaja

Poronhoitaja

Metsänomistaja

Tieteen ja taiteen
apurahansaajat

Tarjoamme
asiakkaillemme
monipuolista eläke-
ja sosiaaliturvaa
elämän eri
tilanteissa.

Mela on maatalousyrittäjien sekä
tieteen ja taiteen apurahansaajien
eläkelaitos.

Mela on enemmän kuin eläkelaitos.
Turvaamme asiakkaidemme arkea
elämän eri vaiheissa!

Melan asiakkaat

165 000 asiakasta

- 73 000 työelämässä olevaa asiakasta
- 91 000 eläkkeen- tai etuudensaajaa
- Vuonna 2023 Melaan saapui lähes 80 000 etuushakemusta

Maksamme eläkkeitä ja muita etuuksia yli miljardi euroa vuodessa.

MYEL-vakuutetut

Maatalousyrittäjät 45 648

Metsänomistajat 3 206

Kalastajat 478

Poronhoitajat 935

Tieteen ja taiteen apurahansaajat 4 038

Eläkkeensaajat

Eläkkeensaajat 91 144

Työtapaturmavakuutetut

Työajan vakuutetut 73 049

Vapaa-ajan vakuutetut 47 839

Tilanne 31.12.2023

Apurahansaajan lakisääteinen eläkevakuutus

Apurahansaajien lakisääteinen työeläke

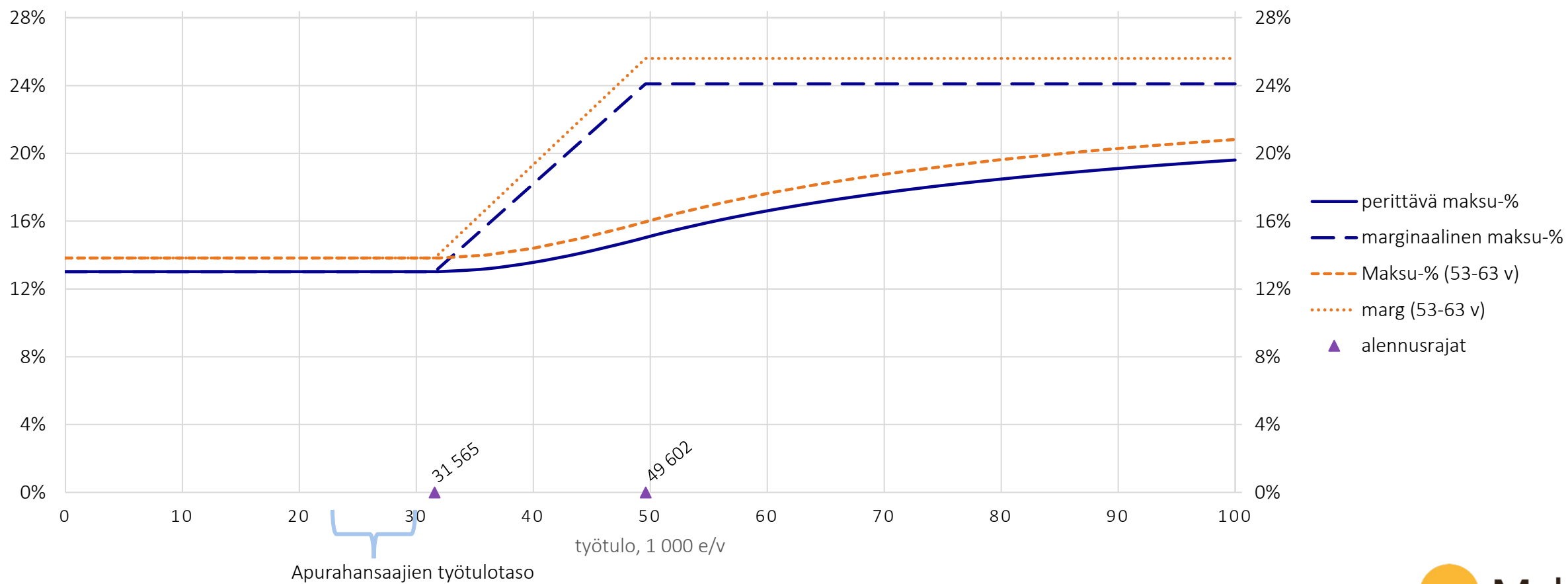
- Apurahansaajat ovat olleet lakisääteisen eläkejärjestelmän piirissä vuoden 2009 alusta lukien.
- Vakuutus vahvistetaan vähintään neljän kuukauden ajan kestävästä tieteellisen tutkimustyön tai taiteellisen toiminnan perusteella, kun työ rahoitetaan Suomesta myönnettyllä apurahalla ja apurahansaaja kuuluu Suomen asumisperusteiseen sosiaaliturvaan.
 - Vakuutettua työtä voidaan tehdä missä päin maailmaa tahansa.
 - Vakuutetuista noin 10 % on muun maan kuin Suomen kansalaisia.
- Vakuutuksen työtulo perustuu myönnetyn apurahan suuruuteen.
 - Mikäli apurahaan liittyy kuluihin tarkoitettu osuus, ei sitä huomioida työtulon määrittelyssä.
- Vakuutukset ovat määräaikaista, ja jokaisen henkilölle myönnettävän apurahan kohdalla vakuuttamisratkaisu tehdään erikseen.
- Eläkevakuuttaminen on toteutettu osana Maatalousyrittäjien eläkelakia, eli apurahatyöstä karttuu MYEL-eläkettä.

Apurahansaajien työeläkemaksu ja valtion osuus

- Rahoituksellisesti maatalousyrittäjien ja apurahansaajien eläketurvat ovat erillisiä (MYEL 125 §).
 - Osana MYEL-järjestelmää valtio on sitoutunut maksamaan tulevan eläketurvan siltä osin, kuin vakuutetuilta kerätyt maksut ja niistä kertyvät sijoitustuotot eivät riitä eläkkeiden maksuun.
 - Apurahansaajien maksamilla eläkemaksuilla rahoitetaan vain apurahatyöstä karttunutta eläketurvaa.
 - Työeläkejärjestelmä yleisellä tasolla käsittelee vain MYEL-eläkkeitä.
 - Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien välinen erottelu tehdään Melassa.
- MYELin mukaisesti apurahatyöstä maksettava eläkevakuutusmaksu määräytyy tiettyyn rajaan asti alennetun prosentin mukaisesti, rajan ylimenevältä osalta väliprocentin mukaan tiettyyn rajaan asti, ja sen ylittävältä osalta perusprosentin mukaisesti.

MYEL-eläkevakuutusmaksuprosentit vuonna 2024

Vuoden 2024 indeksitaso 1,637; perusprosentti 24,10 ja 25,60 (53–63 v)

Oletuksen joilla järjestelmä luotiin

Lainvalmisteluvaiheen näkemys rahoituksen kestävyydestä

HE 92/2008

- Kattavaa tilastoa apurahansaajista ja heille myönnettävästä rahoituksesta ei ollut käytettävissä lain valmistelun yhteydessä vuonna 2008.
- Apurahansaajia, joiden työskentely tulisi vakuutettavaksi arvioitiin olevan noin 4 500 – 5 000.
- Vakuutettavien apurahojen yhteismääräksi arvioitiin noin 70 milj. euroa vuonna 2009.
- Eläketurvan MYEL-maksu olisi pääosin MYELin alennetun prosentin (10,192%/10,731%) mukainen.
 - Valtion taiteilija-apurahiin ja verottoman apurahan suuruuteen esitettiin vastaavaa korotusta.
 - Lainmuutoksen apurahansaajalle tuottaman kokonaiskustannuksen tasoksi arvioitiin noin 14 % myönnetystä apurahasta.
- Eläkevakuutuksen osalta apurahansaajilta kerättävien varojen arvioitiin riittävän noin 50 vuodeksi, eli valtion rahoitusta tarvittaisiin 2060-luvulla.
 - Vuoden 2090 paikkeilla valtion rahoitusosuudeksi arvioitiin 30 milj. eroa, kun rahaston vuotuiseksi tuotoksi arvioitiin 4 %.

Tilastojen kertomaa todellisuudesta

Apurahansaajat vakuutettuna

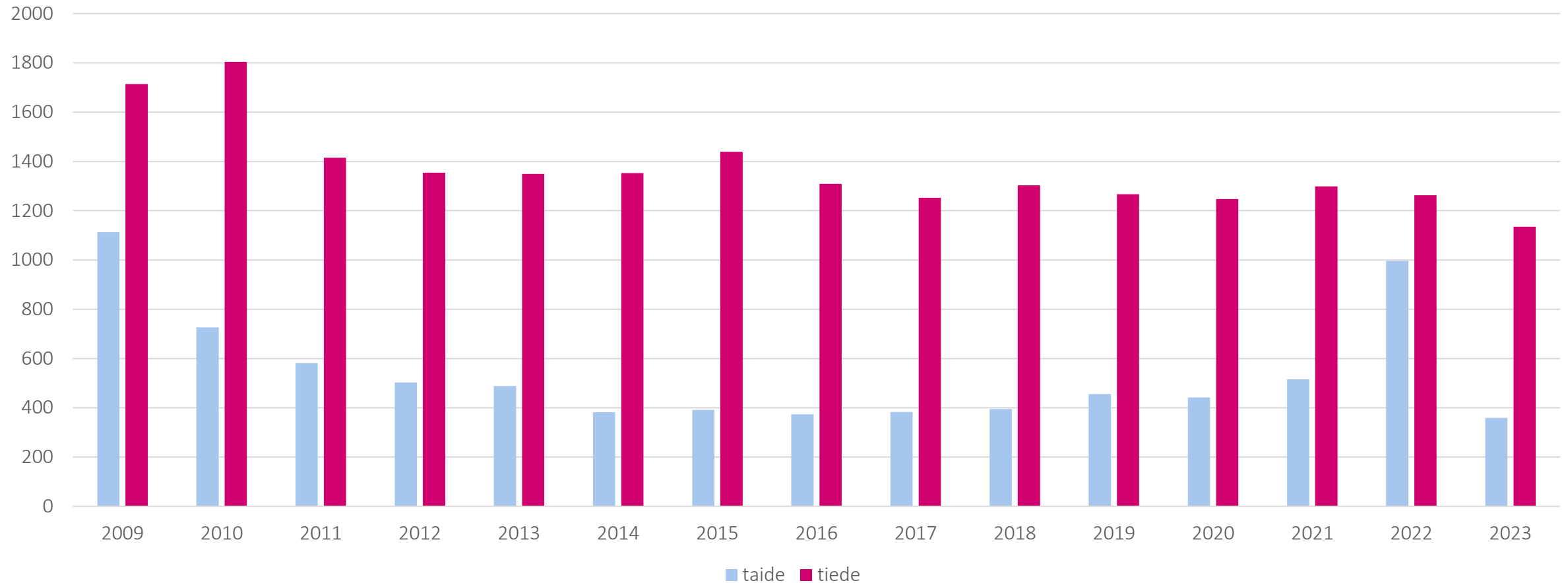
Taiteellista toimintaa apurahalla harjoittavat

- Keski-ikä noin 45 vuotta.
- Vuosittain noin 400 uutta vakuutettua.
- Kuukausittain vakuutettuja noin 1 700.
- Yksittäisen vakuutusjakson kesto
 - mediaani 6 kk
 - keskiarvo 9 kk
- Keskimäärin 3,6 vakuutusjaksoa per henkilö.
- Työtulotaso seuraa melko tarkasti verottoman apurahan tasoa.

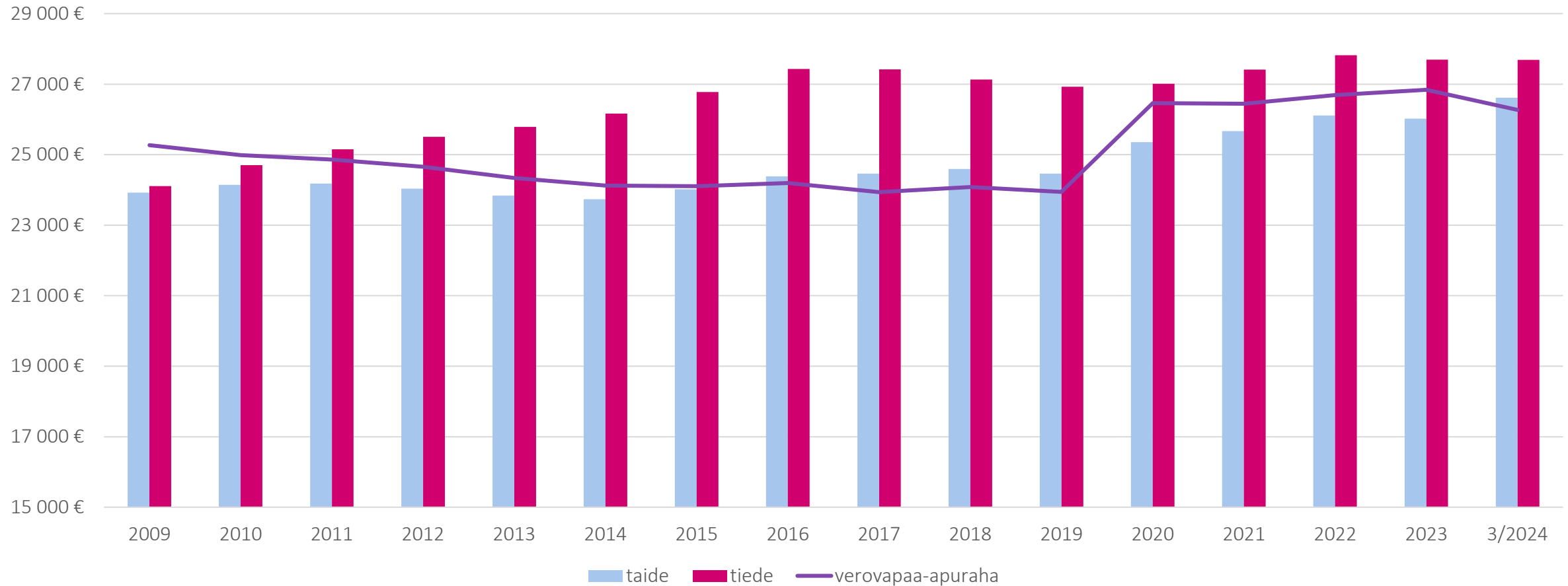
Tieteellistä tutkimusta apurahalla tekevät

- Keski-ikä noin 37 vuotta.
- Vuosittain noin 1 200 uutta vakuutettua.
- Kuukausittain vakuutettuja noin 3 000.
- Yksittäisen vakuutusjakson kesto
 - mediaani 9 kk
 - keskiarvo 10 kk
- Keskimäärin 2,6 vakuutusjaksoa per henkilö.
- Työtulotaso yli verottoman apurahan tason.

Järjestelmän piiriin tulleita henkilöitä

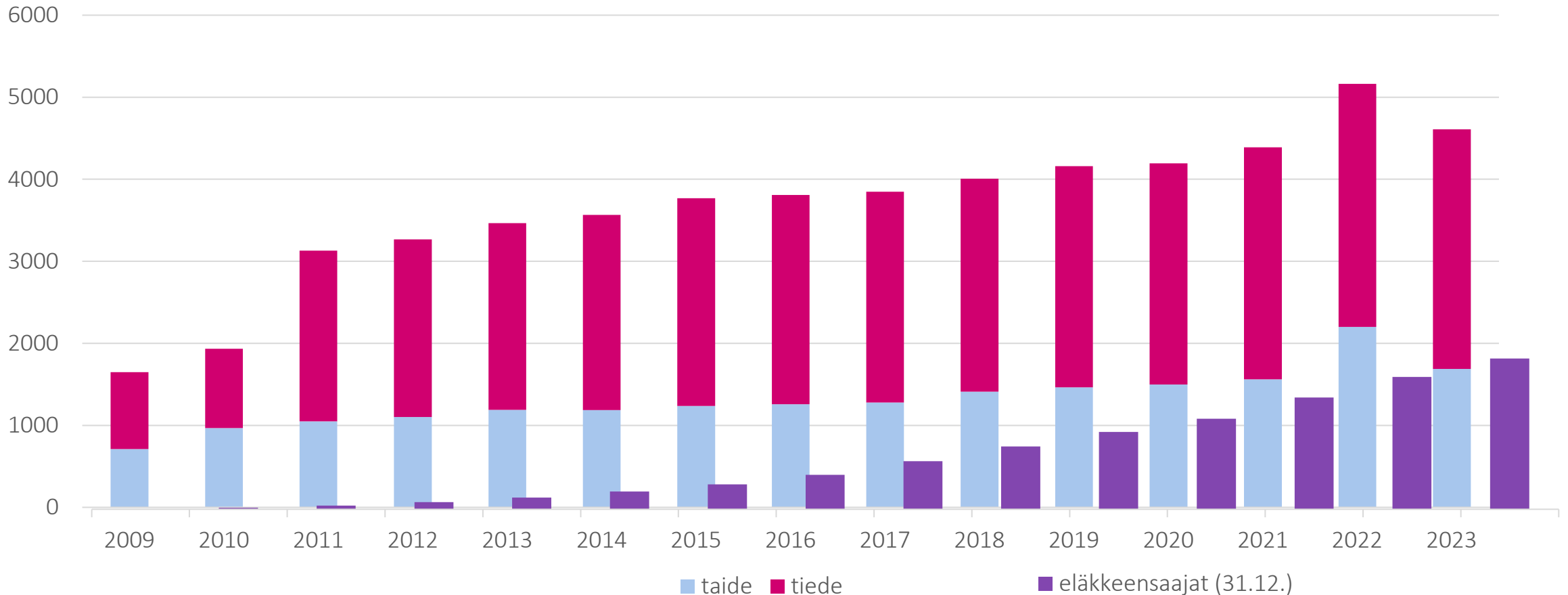

Apurahansaajien vakuutusten keskimääräinen työtulo (2024 ind.)

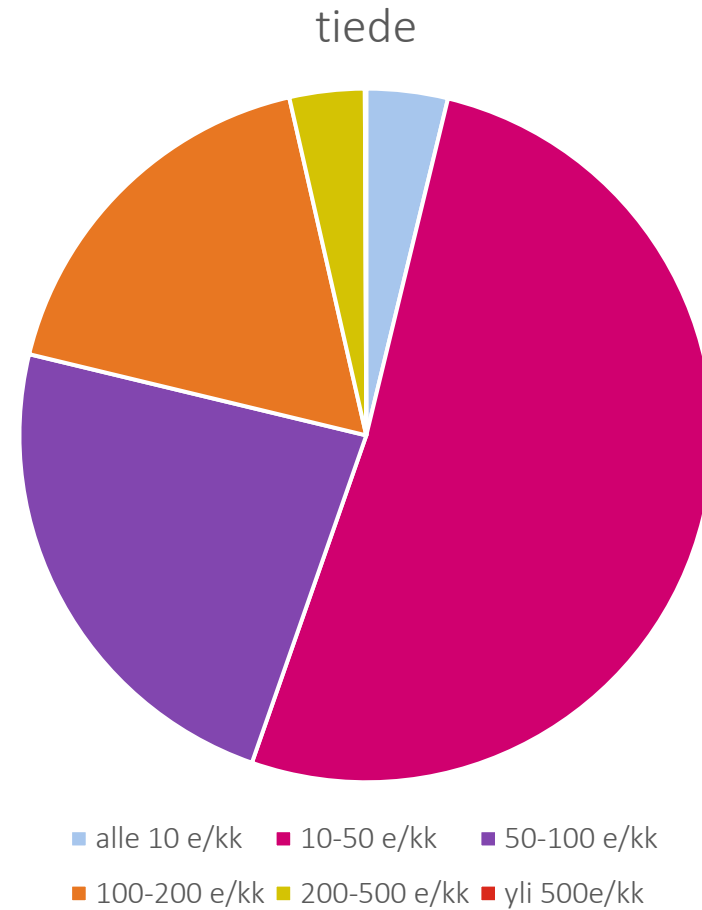
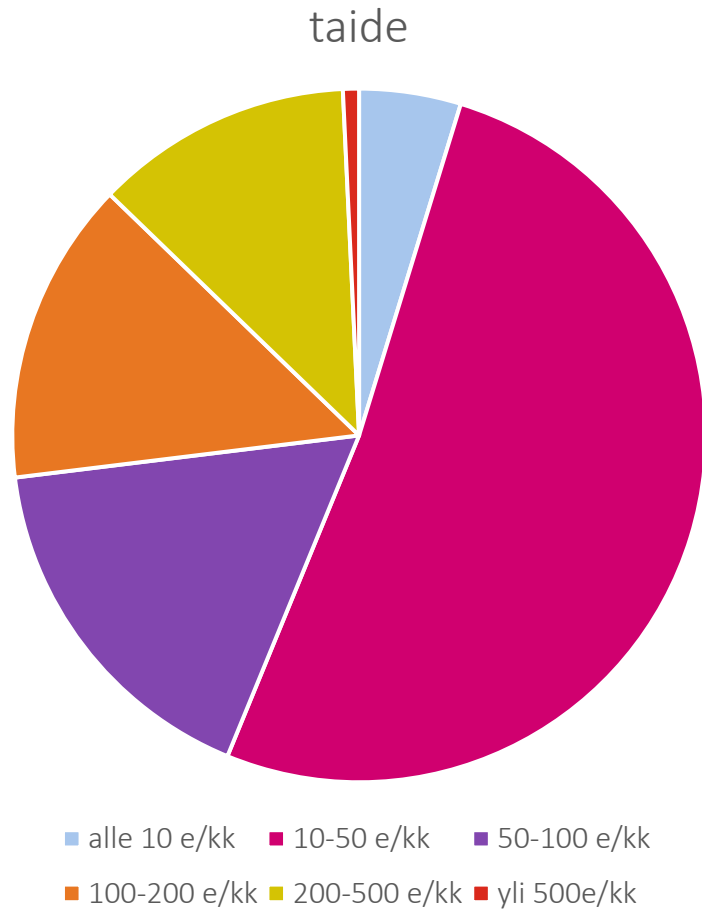
Vakuutetut (keskimäärin per kuukausi) ja eläkkeensaajat (31.12.)

Eläkkeensaajissa mukana myös muiden yhtiöiden kautta eläkkeensä saavat.

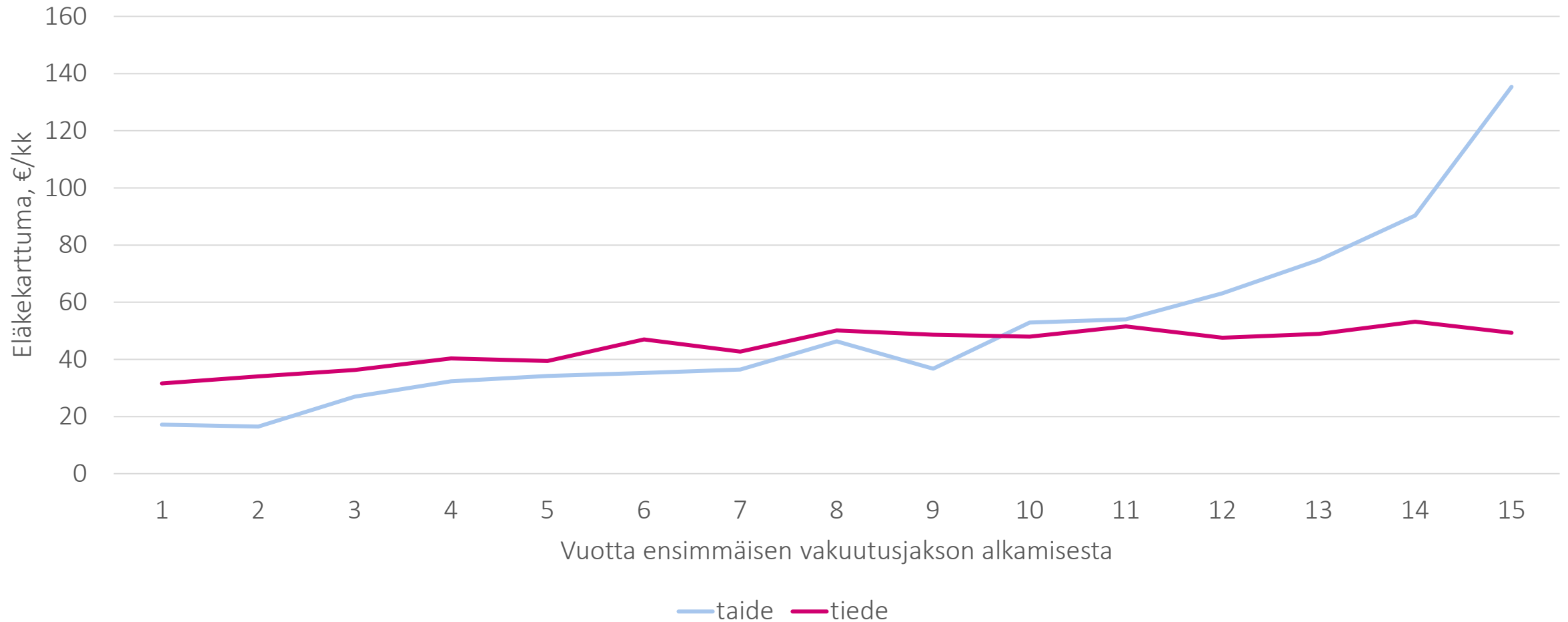
Karttunut eläke ja sen rahoittaminen

Apurahansaajalle vakuutushistorian perusteella karttunut eläketurva (2024 ind.)

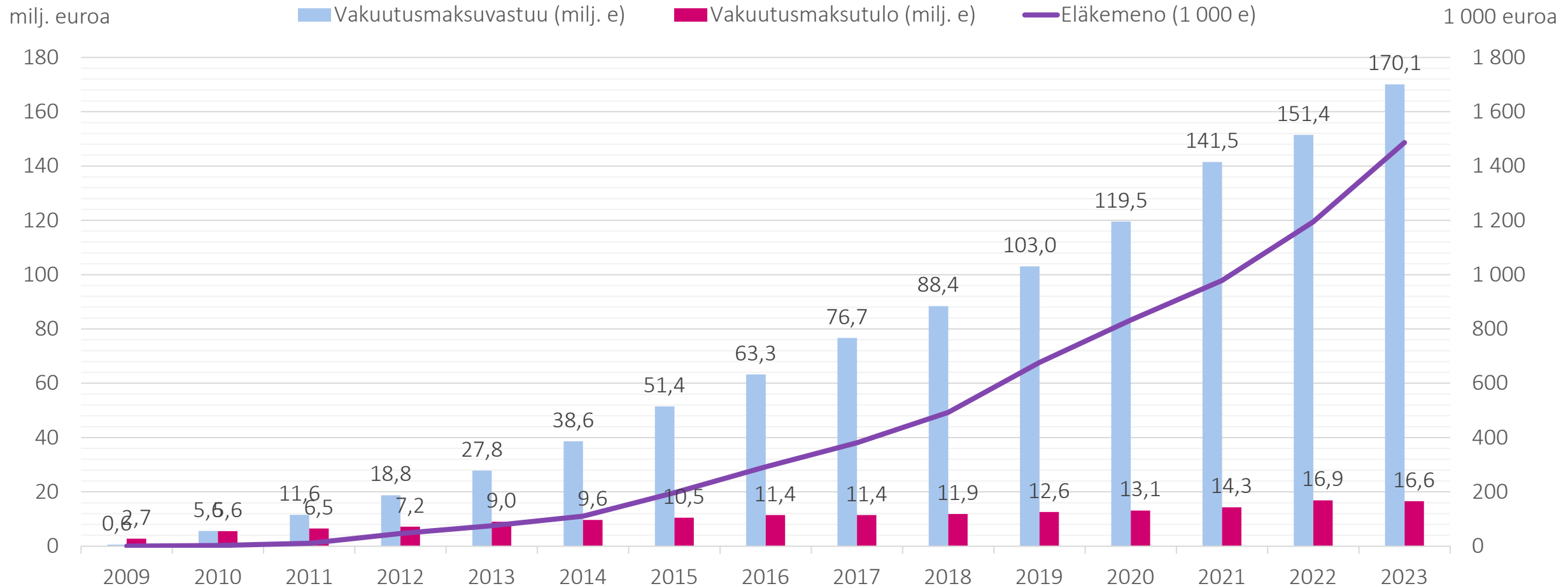

Apurahansaajan eläkekarttuma

(2024 ind., mediaaniluvut)

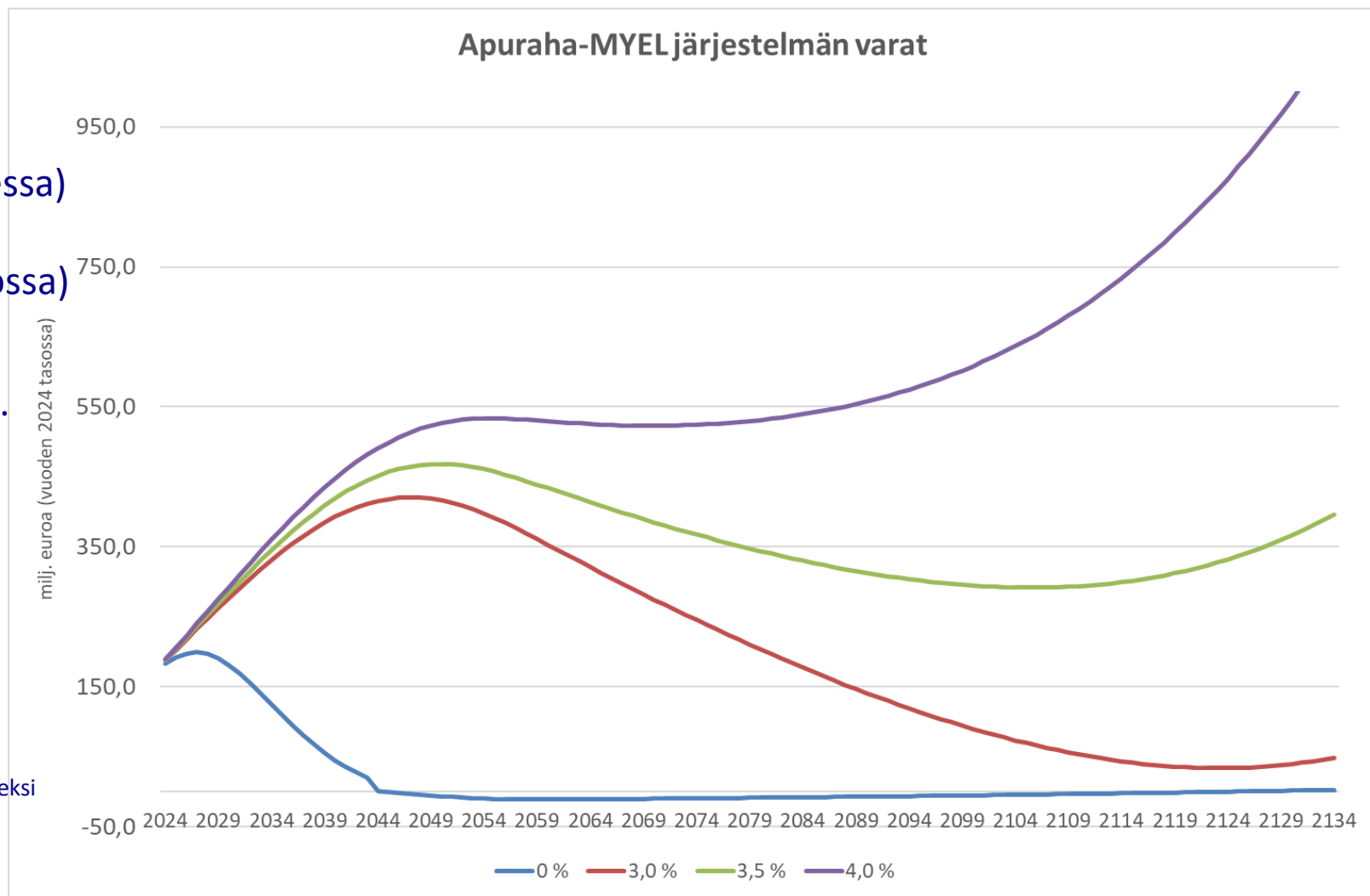
Apurahansaajien eläkevakuutuksen maksutulo ja vastuun kehitys

Näkemykset rahoituksen tulevaisuudesta

- Vakuutettujen määrän ei oleteta merkittävästi kasvavan (4 500 – 5 000 vakuutettua kuukaudessa)
 - Työtulotaso säilyy nykyisellä n. 27 000 euron tasolla (2024 tasossa)
- Eläkkeensaajien määrä kasvaa noin 30 000 vuoteen 2060 mennessä.
 - Vuosittainen eläkemeno noin 28 milj. euroa (2024 tasossa)

Indeksioletukset vuosittaisesta kasvusta:
palkkakerroin +2,9%, eläkeindeksi +2,2%, kuluttajahintaindeksi +2,0%

Kiitos!

Seuraa meitä

 [Melan Juureva joukko](#)

 [@juurevajoukko](#)

 [Apurahansaajien Mela](#)

 [@melaviestinta](#)

 [Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela](#)

